

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Težnja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge tujevine 6 K. Kdor hodi sam ponj, plaša na leto samo 2 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katoški društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije, za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ks zaprete reklamacije so poštno proste.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek na 10 straneh. Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naslov: Upravništvo „Sl. Gospodar“, Maribor.

Obtožujemo!

Po mnogih časniki smo čitali preteklo leto vezanimiv dogodek:

Na obtožni klopi je sedel pred porotnim sodiščem v Assisi di Lilla mladenič 17 let star z imenom Emilij Gaudot. Bil je vzor skrajno pokvarjenega človeka. Obravnava je vzbujala splošno pozornost, galerija poslušalcev je bila nabito polna.

Predsednik sodnega dvorareče zatoženec: „Gaudot, Vi ste ubili Rozino Menie, da bi ji ukradli 40 kr. Gotovo bi tega ne bili storili, če bi vedeli, da boste imeli tako majhen plen.“ — Gaudot: „Zakaj pa ne! Kaj mi je mar, če je ena starica več ali manj na svetu? Jaz delam za vsak denar!“ — Predsednik: „Vaša zlobna ravnanost bi se gabila celo ljudozreem. Komaj 17 let stari, pa ste že na potu do vislie; kdo Vas je učil take hudobije?“ — Gaudot: „Kaj jaz vem, kdo!“ — Predsednik: „Ali se pripoznate krivega vsega, kar ste obdolženi?“ — Gaudot: „Pripoznam, pa se k vsemu temu le smejem.“ — Predsednik: „Gospodje porotniki bodo sodili, dam besedo zagovorniku.“

Zagovornišvo je bilo poverjeno slavnemu advokatu Saint Appert, ki je začel tako-le: „Gospodje, moj posel je zelo lahek. Zatoženec je vse priznal. Nima torej zagovora, ki bi kaj veljal. Vendar hočem podati par besed. Pravica zahteva sedaj od tega obtoženca račun zavoljo njegovega zločina; dovolite pa, da povprašam jaz vas, kakšna bo vaša sodba glede tega zatoženca. Kakšna bo? Tega ne vem, vem pa prav dobro, da je nekdo drugi mnogo bolj kriv, kot je ta zatoženec. Tega krivca, ali bolje, te krivce, vam hočem naznaniti... Ti krivci ste vi, gospodje, ki sedaj zastopate človeško družbo, prisiljeno, da sedaj kaznuje zločin. In ta družba s svojo brezbriznostjo — in, kar je še slabše — naravnost zavoljo svojega pohujševanja ni znala zločina zabraniti, ampak ga je celo sramotno podpirala. (Velika razburjenost med porotniki in občinstvom.) Dvigam svoj pogled tja na nasprotno steno in pozdravljam znamenje sv. križa. To znamenje stoji tu v sodni dvorani, kjer obsojajo zločince. Zakaj pa tega znamenja ni v šoli, kamor kličete otroke k vzgoji? Zakaj se drznete kaznovati zločince pred očmi in v imenu Boga, ko vendar na vsak način poskušate z vašimi nauki in z vašimi najslabšimi vzgledi ravno tega Boga zapoditi iz neznih sre nedolžnih otrok? In zakaj kaznete Gaudotu križanega Jezusa privrkat danes, danes, ko stoji tu, da bo obsojen po postavi? Ako bi pokazali križ temu revežu takrat, ko je sedel v šolski klopi, ne bi sedel danes na klopi sramote! Kdo je kdaj povedal Gaudotu, da živi Bog, ki hudo kaznuje? Kdo mu je kdaj govoril o duši, o ljubezni do bližnjega in o ljubezni do Boga? Kdo ga je učil in mu kdaj zabičeval, izpolnjevanje božje zapovedi: „ne ubijaj!“ Nasprotno, vi ste prepustili to dušo groznim in pogubnim strastem, in on, nesrečni mladenič, je živel, kakor živi zver v pušavi, sam in zapuščen v sredi te človeške družbe, ki ga hoče sedaj ubiti kot tigra, med tem ko bi ga mogla in morala vzgojevati ter voditi kot jagnje. Da, vas o gospodje, vas, tožim; vas, ki se hvalite z omiko, pa niste drugega kot barbari; vas, ki širite med ljudstvo pohujšanje, umazane časnike, podobe in sploh vse, kar vodi mlade ljudi k nečistosti, pa se potem še čudite, če odgovarja ljudstvo vašim naukom z zločini in nezaslišanimi hudobijami. Le obsodite mojega varovance, človeška postava vam daje pravico. Jaz pa vas obtožujem v imenu božje postave!“

Tem besedam je sledilo burno in dolgotrajno odobravanje prisotnega občinstva. Predsednik sodišča je moral nastopiti z grožnjo, da je utihnilo — porotniki so se odstranili k posvetovanju.

Pol ure pozneje je bila prebrana obsodba: Gaudot je bil obsojen k smrti. Advokat pa je stegnil desnico proti znamenju sv. križa in z resnim glasom, ki se je v svečani tihozi zdel še bolj resen, kričnil: „Bog bo sodil sodnike!“

To dogodbo prinašamo v prvem listu novega letnika, ker na najzgovornejši način priporoča naročanje v katoliškem duhu pisanih časnikov. Oče, ki naroča slab časniki, zastruplja celo svoje družino;

mati, ki pripuša v krog svojih ljubih otrok: pohujljivo berivo, je njih morilka; učitelj in duhovnik, ki ne skrbita za dobre časnike v svojem kraju, zanemarjata svojo dolžnost; mladina, ki čita svobodomiselnih in umazanih časnikov, jemlje strup in si pokončuje svoje moči.

Slabi časniki, slaba družba. Slaba družba je še povsod in vselej pokvarila najboljše može. Zato boj slabemu časopisju in na delo za katoliško časopisje! Kdor ne dela v tem smislu, obtožujejo ga z vso pravico zločina na človeški družbi.

Nečuveno!

Kakor izvemo, je c. kr. kmetijska družba štajerska izdala za leto 1912 „Koledar za kmetovalce“. Imela je namen, izdati ga v obeh deželni jezikih; toda ker se za slovensko izdajo ba je ni oglašilo dovolj naročnikov, je le-ta izostala ter se samo priredil koledar v nemškem jeziku, torej koledar za nemške kmetovalce na štajerskem.

Pred naslovno stranjo ima knjiga sliko nadvojvode Ivana, utemeljitelja in prvega predsednika c. kr. kmetijske družbe, za njo pa slika udov sedanega osrednjega odbora, razvrščenih okoli tačasnega predsednika družbe, grofa Edmunda Attensa. Tretji list prinaša potem one stvari, ki je vsak koledar v začetku navadno ima: godovinsko število, premakljive praznike, letne čase itd., in med tem drobščem stoji tudi odstavek z velikim ručnim nadpisom „Avstrijsko-ogrsko deželne barve“. V tem odstavku se navajajo avstrijsko-ogrsko dežele s svojimi deželnimi barvami, ki se jih je treba držati, da so te barve pri Kranjski napadne. Knjiga namreč navaja kot kranjske deželne barve le belo-modro, dočim je star znak te kranjske bele-modra-črna trobojnica. Nočem trditi, da se je to pozabilo nameroma, a zelo verjetno je. Kranjsko trobojnico je namreč slovenski narod leta 1848 si izbral za narodni znak, česar priprosti Nemci seveda ne vedo; in če se kot znak Kranjske razglasa bela-črna trobojnica, je potem nemškim puščavcem, ki imajo našo belo-modro-rudečo trobojnico sumljivo, ali ruskim ali srbsko ali sploh veleizdajsko. Kakor smo, to tudi prav radi delajo.

No, pa to ti nam, ki smo sumniti vajeni, ne bilo dalo povedati, da smo ravni koledarja vzeli pero v roko. Ono, kar je nezaslišano, pride. Kot avstrijsko-ogrsko deželne barve se namreč še tudi navajajo: „trobojnica Vse-nemčije: črna-rudeča-zlata“ in „barve Nemške države: črna-bela-rudeča“.

Človek ne veruje svojim očem, ko to čita v koledarju, ki ga je izdala „cesarsko-kraljeva“ kmetijska družba štajerska, družba, ki bi morala biti takorekoč desna roka državne in deželne vlade, ki živi ob davčnem denarju, koje prvi predsednik je bil prastrie sedanjega našega cesarja in koje tačasni predsednik je štajerski deželni glavar grof Attens. Nezaslišano! Ali smo še v Avstriji, ali pa že živimo na vsenemški luni? In potem: To se ponuja ne menda vsenemškim blaznencem, ampak štajerskemu kmetiskemu ljudstvu, in ne v kakem časpiškem članku, ki se ga danes čita, do jutri pa pozabi, ampak v knjigi, ki jo kmetijski človek vsak dan vzame v roke. In končno: Kdor ve, da se je nadvojvoda Ivan bridko branil ravno zoper ono neavstrijsko in profihabsburško stremljenje, ki ga je stranka te struje označevala s černo-rudečo-zlato trobojnico ali frankfurcarico, kakor ji pravimo, mora nehoti misliti, da se kmetijska družba velikemu avstrijskemu patriotu in preblagemu Habsburžanu danes roga na ta način, in svojemu roganju še krono postavlja na glavo s tem, da pridružuje frankfurcarici trobojnico Nemške države.

C. kr. kmetijski družbi smo slovenski kmetje prav hvaležni, da je enkrat tako odkrito govorila, da je enkrat brez ovinkov povedala, kaj nosi v srcu. Dala pa nam je zopet dokaz, kako upravičen je klic slovenskih štajerskih kmetov po ločitvi od te nemške kmetijske družbe: Slovenskemu Stajerju lastno kmetijsko družbo!

Slovenci!
Nabirajte za „Slov. Stražo“.

Politični ogled.

Dne 28. decembra: Danes so začele zborovati na Dunaju delegacije. Za predsednika avstrijske delegacije je bil izvoljen koroški poslanec Dobernig, za ogrsko delegacijo pa baron Lang. Ko so se izvolili različni odseki, sta govorila minister grof Erental in vojni minister vitez Auffenberg. — Kranjski deželni zbor je imel danes sejo. Sprejel se je začasni deželni proračun. Nato se je seja zaključila. — Hrvaški ban Tomašič je došel na Dunaj, kjer se je posvetoval z ogrskim ministrskim predsednikom grofom Kluenom.

Dne 29. decembra: V današnji seji avstrijske delegacije je govoril slovenski delegat dr. Korošec. Njegova izvajanja o političnem položaju so vzbudila splošno pozornost. — Cesar je sprejel danes v avdijenci hrvaškega bana Tomašiča. — Zborovati so začeli sledeči deželni zbori: nižjeavstrijski, gornjeavstrijski in slezijski. — Nevarno je obolel bavarski princ-vladar Luitpold. — Prekucuih so baje proglasili Kitajsko za ljudovlado. Za predsednika je, kakor se poroča, izvoljen dr. Sunjatsen.

Dne 30. decembra: Kranjski deželni glavar pl. Šuklje je radi bolehnosti odstopil. Govori se, da bo mesto njega baje imenovan za deželnega glavarja državni in deželni poslanec Povše. — Cesar je sprejel ministrskega predsednika Stürgkha v avdijenci.

Dne 31. decembra: Cesarju se je obrnilo zdravje na bolje. Tudi kašlja zelo malo. — Za dalmatinskega cesarskega namestnika bo oaze v kratkem imenovan grof Attens, nekdanji mariborski okrajni glavar. — Volilni boj za državni zbor na Nemškem se je zelo razvnel. Socialni demokratje, liberali in drugi svobodomiselnici so se združili, da bi porazili katoliško stranko. A ta ima zelo dobro organizacijo. — V Ameriki se bo vršila leta 1912 volitev predsednika ljudovlade. Stranke se že sedaj pripravljajo na volilni ples.

Dne 1. januarja 1912: Državni zbor bo Eaje sklican zopet dne 27. februarja k zasedanju. — V Dalmaciji se je z današnjim dnem uvedla hrvaščina kot notranji uradni jezik državnih oblasti. — Odstopivši kranjski deželni glavar Šuklje bo baje imenovan za člana gosposke zbornice. — Nemiri na Kitajskem so izbruhnili zopet z vso silo na dan.

Dne 2. januarja: Cesar je popolnoma ozdravel. Zdravniki zatrjujejo, da ni nobene nevarnosti. — Obolela je nadvojvodinja Zita, ki se je pred kratkim poročila. — Odseki delegacij bodo imeli konec januarja svoje seje. Delegacije pa bodo sklicane še-le meseca marca. — Spor med nemškim cesarjem in prestolonaslednikom se še vedno ni poravnal. — Razmere na Kitajskem so vedno bolj nejasne. Več pokrajin se je izjavilo proti ljudovladi.

Razne novice.

Novo leto. S to številko začenja „Slovenski Gospodar“ svoj 46. letnik. Dolgo časa, ko je bilo trebalo za probujo slovenskega ljudstva veliko delati in žrtvovati, je moral naš list sam opravljati to delo in se bojevali na vse strani. Kakor hitro pa je bila ledina razorana in seme posejano, že je prišel nemškutar „Stajere“ s svojo krošnjo, svobodomiselnih „Narodni List“ z drznostjo in nesramnostjo liberalnih advokatov ter dvorezna „Sloga“ z nedosegljivo hinavščino. Nekaj pa jih je v boju za obstanek knalu obležalo na bojišču, tako „Domovina“, „Narodni Dnevnik“ in prvotno glasilo nemškutarjev, ki je dobilo med ljudstvom ime „Stajerski kajhar“. Kakor viharje narodnostnih bojev v prvem času naše probuje, tako je „Slovenski Gospodar“ srečno in zmagovito preстал tudi zahrbtnih in odkrite napade svojih tekmecev. S to številko lahko rečemo: „Slovenski Gospodar“ se je povzpelo po vsebini, obsegu in številu naročnikov visoko nad svoje tekmece, ki še komaj životarijo kot ponižni pritlikovci. Svoje 46. leto nastopamo z zavestjo, da smo z neumornim in vestnim delom daleko nadkričili vse svoje nasprotnike. V takem delu je tudi naša bodočnost.

Sv. Peter v Savinjski dolini. Shod v novem Društvenem Domu dne 31. decembra je krasno uspel. G. dr. Jančič pozdravi navzoče ter da besedo poslanca Terglavu, kateri v jedernatih besedah razloži pomen obstrukcije ter dokaže s številkami gorostasne krivice, katere zavdaja nam Slovencem ohola nemška večina v Gradu. Zborovalci, sami zavedni

in razumni možje volilci, so glasno pritrdjevali besedam govornika ter soglasno odobrvali korajžen in odločen nastop poslancev S. K. Z. v Gradcu. Med drugimi se posebno naglašali ugledni posestniki Martin Divjak, Gašpar Košak in Franc Četina, naj vstrajajo poslanci K. Z. v obstrukciji tako dolgo, da se izpolnijo Slovencem njih pravične zahteve.

Poljčane. Nedeljski shod je bil zelo dobro obiskan. Posl. Novak je poročal o položaju v deželni zboru in o krivicah, ki nam jih posebno v gospodarskem oziru zadaja nemško nacionalna večina. Za celih 25% hočejo zvišati deželne doklade. Možje so navdušeno ploskali govorniku in odobrvali postopanje naših poslancev.

Mozirje. V nedeljo, dne 31. decembra 1911. je imelo naše izobraževalno društvo občni zbor. Udeležba je bila velika. Počastil nas je g. dr. Hohmann iz Maribora, kateri nam je v ljubečnem govoru razložil delovanje državnega zbora in nam povedal, zakaj naši poslanci obstruirajo v deželni zboru. Pojasnil nam je namen in pomen krščanske organizacije mladeniških in dekliških zvez. Govor je napravil velik vtis pri ljudstvu, katero ga je pazno poslušalo. V odbor so bili voljeni stari odborniki. Poročila so se vzela z odobravanjem na znanje. Nato Anton Breznik spodbuja odbornike kakor posamezne udeležence, naj se za naprej tako vstrajno delujejo za blagor in napredek društva. K besedi se oglasi tudi predsednik Dekliške zveze, Helena Matko, katere je v jedrnatih besedah vabila vsa dekleta pod okrilje Dekliške zveze. Tamburaši in pevec so nas še kratkočasili z lepo ubranimi glasovi, potem pa smo se razšli, želeč si kmalu na svidenje in srečno novo leto.

Jarenina. Na shod, ki ga je sklical K. Z. v nedeljo, dne 31. decembra, je došlo veliko število najuglednejših mož naše župnije. Govoril je g. dr. Leskovar iz Maribora, ki je razpravljal o slabem deželni gospodarstvu in o krivicah, ki se gode nam Slovencem na Stajerskem od nemško-nacionalne večine. Zborovalci so navdušeno pritrdjevali govornikovim izvajanjem in soglasno odobrili postopanje naših poslancev.

Gor. Radgona. Dasiravno je bilo malo časa za agitacijo, vendar se je nedeljski shod povoljno obnesel. Zborovalci, najuglednejši možje naše župnije, so pazno sledili izvajanjem govornika g. Pušenjaka, ki nam je pojasnil, kako slabo gospodarji nemško-nacionalna večina v deželni zboru, ki se hoče sedaj naložiti 25% deželnih doklad na rame davkoplačevalcev. Odobrili smo nastop naših poslancev in jih prosimo, naj vstrajajo v pravičnem boju.

Ljutomer. Lepo smo zaključili staro leto. Zborovanje S. K. Z. zadnje nedelje v prostorih Severjeve gostilne se je obneslo prav dobro. Zbralo se je nad vse pričakovano lepo število odličnih mož, ki so jasno in samozavestno odkazali smer politiki v novem letu. Shodu je predsedoval g. J. Karba. Urednik g. Kemperle je živo snikal krivice, ki se nam gode in se nam jih še hoče prizadati v deželi. Zborovalci so govorniku večkrat pritrdjevali in mu končno z živahnim ploskanjem pokazali, da povsem odobravajo politiko poslancev S. K. Z. in zahtevajo od njih, da vstrajajo v neustrašenem boju. Tudi tozadnja resolucija je bila enoglasno sprejeta. Zborovalci so se razšli z zavestjo, da je treba v težkih bojih sloge in odločnosti in da je zato treba skrbeti tudi za razširjanje našega časopisa, kar je govornik tudi toplo priporočal.

Ribnica na Pohorju. Zborovanje, ki se je priredilo v nedeljo, dne 31. decembra popoldne pri nas, je lepo uspelo. Udeležilo se je šroda mnogo domačinov in sosedov. Najprvo se je vršil občni zbor Bralnega društva. Zborovanje je otvoril in vodil č. gosp. župnik Fišer. Po poročilu o delovanju društva je govoril Fr. Žebot iz Maribora o važnosti naših organizacij, mladeniški, izobraževalni, gospodarski in politični. Posebej je omenjal govornik potrebo čitanja naših časnikov. Opozarjal je zborovalce na to, kako gospodari nemško-nacionalna večina na Stajerskem z davčnim denarjem in kako se hoče zvišati deželne doklade za celih 25%. Ljudstvo je z zanimanjem sledilo govoru in odobrvalo postopanje naših poslancev. Po shodu se je vršila veselica, pri kateri je mladina v splošno zadovoljnost predstavljala igri „Čašica kave“ in „Junaki“.

Mariborski okraj.

m Maribor. Občni zbor in zabavni večer podružnice Slovenske Straže, ki se je vršil v nedeljo, dne 31. decembra pred. leta večer, se je dobro obnesel. Občni zbor je otvoril predsednik dr. Leskovar iz. Iz poročil posnamemo, da je podružnica res vrlo delovala. Posredovala je pri prodaji slovenskih posestev v okolici, nabrala lepo svoto in jo poslala v Ljubljano, uvela družinske večere, ki so središče naših somišljenikov, posebno v zimskem času. Na vse strani se je podružnica vrlo gibala. Moški odbor je ostal stari, kot zastopniki ženstva pa ste bili izvoljeni gospa Z. Pograjec kot podpredsednica in gospa J. Pušenjak kot odbornica. Srečolov je marsikaterega gosta zadovoljil, pa tudi tiste, ki niso nič dobili. O ponoči nas je urednik Kemperle v šaljivem govoru vodil iz starega leta v novo. Dr. Leskovar nas je končno pozival k novemu delu v novem letu.

m Maribor. (Novoletni sprejem.) Na novega leta dan se je poleg katoliških društev in zastopnikov raznih stanov tudi duhovščina mariborskega mesta in okolice poklonila prevzvišenemu Nadpastirju, da jim izrazi svoje novoletne čestitke ter obnovi svojo vda-

nost in pokorščino. Visokoisti so na nagovor g. stolnega prošta milostno odgovorili ter želeč duhovščini svoje škofije vse dobro v novem letu poudarjali, da bo prineslo to, enako prejšnjemu, mnogo težavnega, pa vzveličavnega dela. Ker pa je leto 1912 za Avstrijo izredno pomenljivo kot evharistično leto — na Dunaju bo namreč meseca septembra 23. mednarodni evharistični kongres, to je shod v proslavo najsvetejšega zakramenta — se naj vrši vse delovanje duhovščine v počestvenje najsvetejšega zakramenta: vse z Jezusom, za njega in zavoljo njega. Kakor je geslo neke plemenitaške rodbine „Le za Boga“, tako naj bo geslo lavantinskih duhovnikov v letu 1912 „ves trud le za Boga, za Zveličarja v zakramentu altarja.“ Izpodbujevalne besede so napravile na vse pričujoče mogočen vtis. Nadpastirski blagoslov, ki so ga prevzvišeni g. knezoškof podelili svoji duhovščini, preden so jo odpustili, naj ji bo zastava božjega blagoslova, ki bo spremljala njeno delovanje v novem letu!

m V cerkvi sv. Alojzija v Mariboru ima salezijane g. Al. Val. Kovačič iz Ljubljane dne 7. januarja ob 4. uri popoldne konferenco.

m Maribor. „Marburger Zeitung“, list, ki zastopa proti nam Slovencem in katoličanom med vsemi nemškimi listi menda najbolj sovražno stališče, izlaja že 50 let. Zadnje soboto je izšla „Marburgerca“ v slavnostni obliki. Kljub temu, da nemški in nemškutarski agitatorji vsilijo list skoraj vsaki gostilni v mariborski okolici, vendar je ostala „Marburgerca“ kljub svoji starosti le zakoten listič in tudi število naročnikov se ji ni povzdignilo niti na 2000. „Slovenski Gospodar“ pa, ki izhaja že 46. leto, pa se fiska danes že v 11.000 izvodih. V novem letu še bolj vstrajno razširjamo naše priljubljeno katoliško-slovensko glasilo.

m St. Ilj v Slov. gor. V petek, dne 29. dec. p. l. je nenadoma umrl veleposestnik, občinski odbornik in cerkveni ključar Jožef Ferk, p. d. Ciper. Rajni je bil star 75 let. Iznenadila nas je njegova smrt, saj je bil do zadnjega še tako čil in zdrav ter poln svojih let. Pokojnik je bil stebel obmejnega slovenstva, zvest do smrti slovenskemu narodu. Za noben denar se rajni Ciper ni dal odvrtiti od svojih katoliško-narodnih načel. Še pri zadnjih volitvah v mariborski okrajni zastop je čvrsto volil z nami. „Slov. Gospodarju“ je bil zvest naročnik celih 44 let. Radi njegove šaljivosti in prijaznosti ga je vse rado imelo. Pogreb je bil dne 31. decembra pred. leta popoldne, ki je bil naravnost velikanski. Gotovo čez tisoč ljudi ga je spremljalo na zadnji poti. Spreved je vodil Jareninski dekan č. g. Čížek v spremstvu treh gospodov duhovnikov, ter mu je govoril na grobu tudi zadnji pozdrav. Blagi mož, ki si tako vroče ljubil slovenski narod, naj ti bo zemljica lahka!

m Selnica ob Muri. V torek, dne 2. januarja, je umrla v starosti 68 let kmetica Genovefa Hercog. Bila je vrta slovenska gospodinja. Pogreb se je vršil danes. Naj počiva v miru!

m Jarenina. Dne 2. prosinca je umrla, sprevidena s sv. zakramenti za umirajoče, blaga gospa in dobra mati Julijana Sekol. Ostalim žalujočim kličemo v tolažbo: „Vidimo se nad zvezdami“. Nepozabni materi bodi lahka zemljica!

m Hoče. Na Stefanovo je priredilo naše Bralno društvo veselico. Fantje Mladenške zveze so predstavljali šaloigro „Kmet — Herod“. Vsi so svojo nalogo rešili izvrstno. Nastopili so tudi kot peveci. Fantje, le tako naprej! Odklenite in držite se Bralnega društva in Mladenške zveze! Udeležujte se zvesto vseh društvenih prireditev! Prebirajte društvene knjige, vsi, ki imate posluh in veselje, se učite petja in delajte na to, da bo naša organizacija vedno močnejša. Tako boste čas zlate mladosti lepo porabili, in sadovi vašega dela in truda se bodo pokazali prej ali slej in ne bomo žal. Kar zdaj sejet, boste pozneje želi.

m Slov. glečarstva v Mariboru. Na Kraljevo dne 6. jan. ob 4. uri pop. se bo uprizarila otroška spevoigra v 2 dej. „Betlehemske pastirji“.

m St. Ilj v Slov. gor. Naša dekleta nam bodo v nedeljo dne 7. januarja priredile igro „Na Marjiniem Stru“ in sicer popoldne takoj po večerni cahi v Slov. Domu. Pojdimo vsi, domačini in sosedje gledat, kaj znajo naša vrta dekleta.

m St. Ilj v Slov. gor. Dož. poslanec in odbornik g. Robič ima na Kraljevo v Slov. Domu takoj po rani božji službi shod. Možje in fantje pridite vsi!

m Jarenina. Na praznik sv. Treh Kraljev, po večernicah ima bralno društvo svoj občni zbor. Ob tej priliki govori priljubljen govornik. Vse prav prijazno vabi odbor.

m Ruše. Dne 6. januarja na praznik sv. Treh Kraljev se vrši ustanovni shod J. S. Z. v Rušah popoldne po večernicah. Delavci, delavke, kmetje in posli in tudi mladina, vsi ta dan na shod. Govori odposlanec J. S. Z. Vekoslav Zajc iz Skal.

m Pučava. Trikratni „Zivio“ kliče Kat. delavsko društvo v Pučavi č. g. župniku, predsedniku, podpornemu članu kat. del. društva Gašparju Zrnku k njihovu slavnemu godovnemu dnevu dne 6. jan. ter jim kliče: ljubi Bog naj jih še obrani na mnoga leta. Odbor. 83

m Slivnica pri Mariboru. Igra „Mostra Križnika božični večer“, ki je bila napovedana za Stefanovo, se bo predstavljalna na Kraljevo po večernicah v stari šoli. Domačini in sosedje, posebno mladina pridite v obilnem številu.

m Studenec pri Poljčanah. „Kmet. podružnica“ ima v nedeljo dne 7. prosinca t. l. po zjutrajnem sv. opravi v samostanski sobi svoj redni občni zbor. Popoldne po večernicah pa uprizarijo mladeniči lepo in zanimivo igro „Repešter“. Tudi ta se uprizarji v samostanski sobi. Pridite.

Sv. Jurij v Slov. gor. St. Jurška kmet. godružnica priredi v nedeljo dne 7. januarja 1912 svoj redni občni zbor v gostilni g. Franc Krajca in sicer po rani maši z običajnim dnevnim redom. Govori Fr. Žebot iz Maribora. Na dnevnem redu bo tudi pobiranje udnine za leto 1912 in sprejem novih udov, kakor tudi naročitev deteljnih in travnih semen itd. Razpravljale se bodo zelo važne reči, zato je občinstvo povabljeno, da se tega zborovanja v prav obilnem številu udeleži.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Vitez Alfonz Premerstein je imenovan za namestniškega koncipista pri ptujskem okrajnem glavarstvu.

p Sv. Barbara v Haložah. Pri podiranju je drevo smrtno ranilo Jožeta Kolednik iz Okiča. Bil je še spreviden, a kmalu nato je umrl. Zdrobilo mu je hrbtenico. Na sušici je umrl posestnik Miha Stumberger, dober pristaš naše stranke, ki je bil posebno za agitacijo spreten. Naj v miru počivata!

Sv. Barbara v Haložah. Dne 22. decembra je nagloma umrl premožni in obče spoštovani posestnik Anton Hvalec iz Pristave. V trenutku je bil zdrav in mrtev. Zgrabil ga je najbrž srčni krč. Kako je bil priljubljen pokojni Hvalec, to je pokazal njegov pogreb v nedeljo, dne 24. decembra. Lahko rečemo, da takega pogreba naša fara že ni videla dolga leta. Nad 1000 ljudi je spremljalo dragega rajnega k večnemu počitku. Na grobu je spregovoril ganljivo besede domači g. župnik, cerkveni pevec pa so zapeli presrečno žalostinko. Rajni je zapustil vdovo in dvoje otrok, hčerko in sina, ki bo njegov naslednik v gospodarstvu. Rajni Hvalec je bil zvest pristaš Kmečke zveze, dolgoletni naročnik „Slovenskega Gospodarja“; zanimal se je posebno za zadnje državnozbornske volitve in s svojim uplivom pripomogel, da je v njegovi domači občini Slatina sijajno zmagal naš kandidat Brenčič. Bil je nadalje marljiv obiskovalec cerkve, nikdar ga ni v nedeljo in praznik manjkalo pri sveti maši in pridigi. Vsi poskusi naših liberalcev, dobiti tako premožnega in uglednega moža na svojo stran so se odbili ob njegovem kremenitem značaju. Prav lepo je vzgojil tudi sina Jakeca. Doslužil je že vojaške, nikdar ga ne vidiš brez znaka naše mladinske organizacije, je član mladeniške Marjine družbe in izobraževalnega društva, vrli somišljenik Kmečke zveze. Bog daj rajnemu Antonu večni mir in pokoj, tolaži zaostale, a mladi Jakec naj bo povsod vreden naslednik svojega očeta.

p Velika Nedelja. Letos so imeli pri Sokovih v Senežicah žalostne praznike, ker ravno na Božič smo spravili gospodinjjo Matildo Sok k zadnjemu počitku. Pogreba se je udeležil tudi brat pokojnice, g. dr. Erhartič, sodnik v Celju. Vsem sorodnikom naše sožalje.

Ormož. Tukajšnja kmetijska podružnica je priredila v času od 27. do 30. decembra pretečenega leta v ormoški okoliški šoli tečaj za kmetijsko knjigovodstvo. Udeležencev je bilo 19, in med temi, kar je pohvale vredno, 6 deklet. To dejstvo kaže, da so se tudi naša dekleta začela zanimati za napredek kmetijstva, ker so izprevideli, da se po starem kopitu ne da več gospodariti. Kolike neprecenljive važnosti je knjigovodstvo za gospodarje, ne bomo opisovali, ker je to že vsakemu kolikor toliko znano. Želeli bi, da si istega tudi vsak po možnosti doma vpelje. Pač pa še tem potom izrekamo iskreno zahvalo tajniku C. kr. kmetijske družbe za njegova navodila in predavanja, kakor tudi za vsa pojasnila, katere je na stavljenja mu vprašanja dajal. Hvala tudi podružnici za prireditev istega tečaja. — Udeležencev.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnje orožništvo je po končanih državnozbornskih volitvah naznanilo 17 somišljenikov K. Z., da so se pri agitaciji pregrešili zoper postavbo. Med obtožbenimi sta bila tudi naš č. g. kaplan Močnik in g. Žebot iz Maribora. Te dni pa se nam je poročalo, da smo vsi obtoženci o p r o š č e n i. Slogaši in liberalci, ki so se tako silno trudili, da bi prizadejali našim možem in fantom škodo, so dobili s tem — zelo dolg nos. Ploj, ali po njihovem Pluj, je propadel, zmagal naš Brenčič, sedaj pa še ta smola. Ubogi liberalci in slogaši.

p Sv. Križ tik Slatine. Pred Božičem je dobilo 144 slovenskih solarjev obleko, kar stane nad 650 K. Božje dete vsem dobrotnikom obilno povrni. Naši Mohorjani so zložili dvojni Slomskov dar za Slovensko Stražo, to je 40 K. Vsa čast! Ni pet takih vrlih župnij na Slovenskem. Naša posojilnica uraduje do 1. aprila vsak ponedeljek in vsak četrtek dopoldne.

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Kmetijska podružnica vabi vse člane in sploh vse gospodarje, vnete za gospodarsko izobražbo, na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 7. januarja 1912 po rani službi božji (ob pol 8. uri) v Sv. Lovrencu na Drav. polju v sobi bralnega društva. Na dnevnem redu je poročilo odbora, volitev novega odbora in delegatov za občni zbor v Gradcu, določitev predlogov za občni zbor, pobiranje udnine itd. Poučno gospodarsko predavanje bo imel kmetijski učitelj gospod J. Zidanšek iz St. Jurja ob juž. žel. Sprejemala se bodo tudi naročila deteljnega in travnega semena, galice itd. Kdor ni do konca leta prijavil svojega izstopa iz podružnice, ostane ud tudi za prihodnje leto, kakor to določajo pravila. Vsak zavezen gospodar dne 7. jan. na občni zbor in k predavanju g. Zidanška.

p Majšperk. V nedeljo, dne 7. jan. ob 3. uri popoldne priredi Kmet. podružnica gospodarsko zborovanje v šoli. Poučni govor o travnikih bo imel učitelj kmet. šole v St. Jurju ob juž. žel. g. Zidanšek. Govoril bo tudi g. dež. poslanec Ozmeč, sprejemali se bodo novi udje, pobirala udnina za leto 1912, sprejemala naročila za seme (deteljno in travno), galice itd. Gospodarji, udeležite se v obilnem številu zborovanja.

p Vabilo na občni zbor Kmet. podružnice Velika Nedelja, ki bo dne 6. januarja t. l. ob 3. uri popoldne v Altovi gostilni pri Veliki Nedelji. Spored: 1. Poročilo načelnika 2. Volitev novega odbora z načelstvom. 3. Pobiranje udnine 4. Gospodarsko predavanje g. Vičanskega Skrlca. 5. Volitev podruž. odposlancev za občni zbor c. kr. kmet. družbe. 6. Naročevanje deteljnih in travnih semen. 7. Razni predlogi. Na noge, komur je mar za gospodarski napredek. Pripomni se, da se sme udeležiti tega zborovanja vsak kmetovalec, ter bo zborovanje pri vsakem številu udov sklepno. Načelstvo.

p Sv. Bojšank v Slov. gor. Tukajšnje bralno društvo priredi dne 7. prosinca veselico. Vspored: Gledališka predstava: „Prisiljen stan je zaničevan“. Igra v treh dejanjih, „Sokratov god“. Igra v dveh dejanjih. Igra se vršita na novo predelanim odru. Prosta zabava s petjem, šaljivo pošto itd. itd. v gostilni gospoda Horvata. Igra se vršita v šolskih prostorih. Ker imata igri mnogo zdravega humorja v sebi, zato se pričakuje vsestranske udeležbe od sosedov in domačinov. K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

p Hum. „Vojaško bojno društvo“ za Hum in okolico priredi v nedeljo dne 7. januarja 1912 ob 6. uri zvečer v prostorih g. Ant. Skočiča v Ormožu veselico s tombolo in drugim zanimivim sporedom.

Ljutomerski okraj.

l Ljutomer. Večkrat smo slišali o modrosti in učenosti liberalnih nemškutarjev, in mi nismo tega

razumeli. Zdaj nam je posvetil in odprl oči nek mož, kateri se je šolal več let na nemški strokovni šoli z denarjem svojih slovenskih starišev. Svojo nemško izobraženost je nedavno pokazal pri tukajšnji sodnji, kjer je govoril tako „nemščino“, da se Bog usmili. Zakaj pa ne govori svojega materinega jezika, katerega zna? Kdor svoj materni jezik zataji, on svoje matere vreden ni.

1 Gor. Radgona. Cenjeni g. urednik! Oprostite, že zopet Vas nadlegujem; rad bi se opravičil zaradi mojega dopisa o Bralnem društvu, ker me je g. copisnik, ki zagovarja Bralno društvo, hudo prijel. Pravi, da je neznosna vročina tako vplivala na mojo domišljijo, da nisem našel pravega vzroka nedelavnosti Bralnega društva. Priznam, da sem res nepremišljeno ravnal. Poizvedel sem in se prepričal, da je edino-le krivo to, da nima Bralno društvo za svoje prireditve primernih prostorov. Zato se tem bolj je z m na one, ki nam ne dajo prostora. Saj bi imel dotičnik vendar največji dobiček od tega, ako bi Bralno društvo priredilo večkrat kako veselico. Zakaj tedaj ne dobi društvo prostora? Izjavim torej, da nisem imel namena, napadati društvo, temveč sem hotel isto le vspodbuditi, da bi priredilo kako veselico, toda nisem pomislil, da sem mu s svojo lahkomiselnostjo delal krivico, kar mi je v resnici žal. Nasprotno sem društvu prav hvaležen, da nam je priredilo na Stefanovo tombolo v gostilni g. Osojnika; sicer so majhni prostori, bil je vsak kotiček zaseden, vendar se je obnesla tombola prav dobro, kajti z dobitkom je bil vsak, ki je imel srečo, da je zadel, prav zadovoljen. Torej nam le v kratkem zopet kaj priredite; saj smo tudi z malim prostorom zadovoljni, če le zahajajo le zavodni, pošteni, krščanski Slovenci. Ni nam mar pisanje, nam je le za pošteno zabavo, kjer se človek po težkem delu odpočije in si v veseli družbi privoščijo malo razvedrila.

1 Mala Nedelja. Kmet. podružnica priredi v nedeljo dne 7. prosinca 1912 gospodarsko predavanje o živinodržavi; govori okrajni živinodržavnik g. Supančič iz Zaleca, o ravnanju z bolano živino. Živino rejci se vabijo k mnogobrojni udeležbi.

1 Sv. Križ na Murskem polju. Kakor se je že poročalo, priredi naše Bralno društvo veselico, in sicer dne 7. prosinca t. l. ob 4. uri stemle vsopredom: petje, igra „Mojstra Križnika božični večer“, saljiv srečolov in saljiva pošta.

1 Kmet. bralno društvo v Gornji Radgoni ima svoj redni občni zbor v nedeljo dne 7. januarja 1912 ob 8. uri zjutraj v bralni sobi. Na dnevnem redu je poročilo odbora, volitev novega odbora, naročevanje knjig in časnikov ter slučajnosti. K obilni udeležbi vabi uljudno oboro.

Slovenjgraški okraj.

s Slovenji Gradec. Našim posilinemcem ni ljubo, da tudi mi kmetje pišemo v „Slov. Gospodarju“. Pa pišejo ti naši prijatelji sedaj v nemških listih, da izvirajo dopisi iz neke druge, nekmečke roke. Ali mislite, da smo kmetje tako zabiti, da ne bi znali zastaviti pero, če je treba. Se pošteno motite. — Kmet.

s Marenberg. Tukaj imamo prav milo zimo; na pokopališču cveto prav lepo vrtnice. V nedeljo, dne 3. decembra pret. leta so polagali temeljni kamen protestantovskemu farovžu. Denar za njega je neki nabral Mahnert, ko je hodil v Nemčijo na božjo pot.

s Marenberg. Božični večer Mladeniške zveze pri Sv. Janezu se je prav povoljno obnesel, soba je bila napolnena občinstva. Najprej je bil pozdrav, potem se je predstavljala igra: „Mojstra Križnika božični večer“. Vsi igralci so prav dobro izvršili svoje vloge, na koncu so še pevali zapeli par narodnih pesmi. Igra se bo ponovila na sv. Treh Kraljev dan v Marenbergu v gostilni „Pri stari pošti“ ob ½3. uri popoldne. Vabimo vse naše prijatelje, da pridejo. Vstopnina se porabi za zastavo mladeniške Marijine družbe.

s Soštanj. Bralno društvo v Soštanju je imelo na novega leta dan svoj letni občni zbor, pri katerem se je vršila tudi volitev odbora. Izvoljeni so bili: Koprivšek Val., predsednik; Zaje Jožef, podpredsednik; Koren Martin, tajnik; Stanovšek Neža, tajnika namestnica; Ravljen Pavlina blagajničarka; Turk Jernej in Hraštnik Ana, knjižničarja; Hriberšek Valentin in Golob Ana, odbornika. Za računsko pregledovalca sta bila izbrana č. g. Krošelj Franc in Koren Jožef. Poslali smo lani S. K. S. Z. v Ljubljano poročilo o stanju našega društva, pa se je menda kje izgubilo, ker društveni koledarček o društvu nima nikakih podatkov. Društvo šteje 186 članov, ima mladeniško in dekliško zvezo, je priredilo preteklo leto dve predavanji s skioptikom, 15 poučnih predavanj in 2 predstavi. Knjig ima društvo 251, časopise pa sledeče: „Slov. Gospodar“, „Straža“, „Slovenec“, „Naš Dom“, „Naša Moč“, „Mir“, „Domoljub“, „Bogoljub“, „Glasnik najsvetejših Src“, „Afrikanski odmevi“, „Kmetovalec“, „Zlata Doba“ in „Občinska uprava“. V društvu obstoji tudi mešani pevski zbor in odsek družbe treznosti.

s Bralno društvo v Škalah ima dne 6. prosinca, popoldne svoj občni zbor. Vopred navaden.

Konjiški okraj.

k Konjice. Bralno društvo je priredilo preteklo nedeljo, dne 31. decembra, dve igri s petjem ter pravilo obiskovalcem dve veselji in zabavni urici za slovo od starega leta. Igralci in igralke ter pevke, vsi zanjejo priznanje. G. pevovodji gre iskrena zahvala za trud. Zeleti bi bilo, da bi tudi fantje počasi spravili pevski zbor skupaj. Da je izgledala cela prireditve bolj mestno, je tudi godba prav dobro izpolnjevala odmore. Gotovo je bil vsakdo zadovoljen in bode zopet še prišel, kadar bo društvo zopet vabilo.

Društvo je prav hvaležno merodajnim osebam in oblaštim, ki so mu dale za prireditve na razpolago prostorno telovadnico. Pokazalo se boče hvaležno s tem, da boče kolikor mogoče skušalo izvrševati svoj namen in izobraževati ljudstvo po načelih tistega katerega mladostna leta smo v slikah na silvestrovi prireditvi opazovali, in ki naj vse društveno delovanje v novem letu blagoslovja in mu nakloni veliko prijateljstvo.

Celjski okraj.

c Celje. Tudi celjsko mestno gospodarstvo je res „vzorno“. Iz letnega proračuna je razvideti, da znaša primanjklaj 178.751 K. Ta primanjklaj se bo pokrili seveda z višjimi dokladi. Ko bi posilinemški Celjani raje pometali pred svojim pragom, ne pa da zabavljajo čez slovensko gospodarstvo v okolici.

c Celje. Celjski posilinemci hočejo komandirati slovenskim denarnim zavodom. Pred novim letom pride v slovenski denarni zavod v Celju mož, kateri je poprej poplačal svoj dolg, zahteval je, da se mu izplača malenkostni delež 2 K. Ko se mu je mirno in prijazno povedalo in razložilo, da se mu delež pred gotovo določenim časom ne more izplačati, se mladi mož začne hudovati, rekoč: Slovenci so dosti hujši kakor Nemci in da se mu ta svota mora izplačati, saj so g. Jabornik rekli. Se-le, ko se mu je naznani- lo, da g. dr. Jabornik tukaj nima nič komandirati in da naj gleda na svojo pisarno in vsak drugi na svojo, se je mož pomiril in odšel. Tako tedaj celjski posilinemci nastopajo proti slovenskim denarnim zavodom.

c Sv. Miklavž nad Laškimi. Na novega leta, dne 1. januarja je imelo naše Katoliško in gospodarsko ter izobraževalno društvo svoj občni zbor. Pri tej priliki je imel č. g. župnik Ivan Zakošek govor o pome- nu izobraževalnih društev. Naj bi prelepe besede g. župnika obrodile stoteri sad. Posebno važna so da- nes izobraževalna društva za kmečko ljudstvo. V kmeč- ki hiši se še najbolj spoštujejo svetinje naroda in ve- re, kmečka hiša je dala našemu narodu največ učenih mož, bodisi duhovskega ali svetnega stanu. Resnične so besede slovenskega pesnika Gregorčiča, kakor so dejali g. župnik: „Ta hiša nam je mati krušna — do- movju stebel je čistit, — iz kmetijskih hiš nam hra- na dušna, — iz kmetijskih hiš omike svet.“ — Dru- štvo si je naročilo 15 iztisov „Slovenskega Gospodar- ja“ in več drugih listov. Naše geslo v novem letu mo- ra biti: „V vsako hišo katoliške liste“, posebno sedaj, ko nasprotniki s svojim časopisjem hočejo zastupati ves svet.

Loka pri Zidanem mostu. Ker so se liberalci pri občinskih volitvah posluževali pri agitaciji nedo- voljenih sredstev, se je vložil rekurz, ki bo gotovo u- godno rešen.

c Od Savinje. Liberalci, kaj bo? Vrste vaših volilcev se vedno manjšajo. Kadar pridem v Bruslov- če, vselej izvem kaj novega. Iz tamkajšnje okolice so v teku pol leta trije veliki alkoholiki pustili posestva, žene in otroke in se podali v Ameriko. Kakor se sa- mo ob sebi razume, so bili vsi liberalci. Drugi trije so se pred volitvami zarekovali, da bodo, ako zmaga dr. Korošec, prodali svoja posestva in se izselili dru- gam, pa dosedaj še niso tega izvršili. Muhasti ljudje pa pravijo, da so zgoraj omenjene tri namesto sebe poslali. Kazalo bi pač, postavlo zoper pijančevanje vpeljati; ta bi bila menda potrebnejša, nego ona za prisilno zavarovanje.

c Nova Cerkev. Naš g. župan Ivan Pinter do- hi častno občanstvo, tako se govori. To je hvalevred- no. A o naših občinskih cestah pa niti nočem go- voriti, ker se ne bi pomnožilo število zaslug nekate- rih oseb v naši občini.

c Nova Cerkev. Na Stefanovo so imeli Novo- cerkovčani kakor tudi drugi sosedje zopet enkrat le- po priliko javno pokazati, da znajo ceniti poštene ve- selice. Naša požrtvovalna dekleta igrala so igro dvo- dejanko: „Oh ta Polona“ zelo pohvalno. Tudi petje in deklamacije so se vršile izborni. Toliko veselja pa tako poceni se nikjer drugje ne dobi. Zato se pa le pridno oklepajmo našega krščanskega slovenskega Bralnega društva!

c Sv. Frančišek na Stražah. Tukajšnje Katoli- ško Bralno in izobraževalno društvo je priredilo na starega leta dan gledališko predstavo: „Mojstra Križ- nika božični večer“, ki se je obnesla na splošno za- dovoljnost občinstva. Predstava se bo ponovila dne 7. t. m. Vsi, kateri niste imeli zadnjič prilike, se u- deležiti prireditve, ste uljudno vabljeni, da sedaj pri- hitite.

c Polzela. Tudi mi polzelski možje hočemo ne- koliko izpregovoriti o naših učiteljih, ker je predzad- nja številka „Narodnega Lista“ napadala našega u- čitelja g. Lapornika. Polzelski kmetje pa tega ne mo- remo mirno prenesti, zato odločno ugovarjamo. Ni naš namen, braniti g. Lapornika, saj dobro vemo, da je tisti, ki ga kak liberalen list napada, dober in pošten človek. Samo to omenimo, da imamo sedem učiteljev v polzelski občini, pa ako bi kdo vprašal, kateri iz- med njih je najboljši, mislimo, da bo vsak rad odgo- veril, g. Lapornik. Tista dva, ki mu nasprotujeta, ne bosta nič opravila, ker sta pri nas kakor kapljica na veji. Če bo treba, govorimo še dalje. Polzelski kmet- je.

c Polzela. Na Polzeli se bo tovarna za merila opustila; večino delavcev so že odpustili.

c Vransko. Pri seji okr. zastopa 11. grudna se je sklenilo, napraviti okrajno cesto II. vrste od dr-

žavne ceste pri Bočaku do pošte pri Borštarnju; po- tem vsprejeti med okrajne ceste občinsko cesto v Bra- slovčah od trga do okrajne ceste pri Krancu v progi na kolodvor Polzela. Priklad se bo pobiralo po 55%. Potrosilo se je za leto 1911 za gramoz 13.528 K., za orodje 138 K., za delavce 1789 K., za cestarje 2244 K., za objekte 1126 K., za ceste torej okroglo 18.226 K. Občine bodo pobirale sledeče doklade: Vransko, Jero- nim, Gomilska in Grajska vas po 60%; Braslovče in Prekopa po 100%; Polzela 99%; St. Jur ob Taboru po 105%; Reka 120%.

c Sv. Vid pri Grobelnem. Maham jo od Grobel- nega proti Sv. Vidu in se razgledujem okoli. Ni rav- no zadnji kot ta fara na svetu, kraj je še dosti lep in tudi ljudje niso napačni. Tudi napredni so. Posta- vili so si novo šolo in imajo celo postajališče. Ustano- vili so si Bralno društvo in posojilnico, kar mi je po- vedala neka ženica, ki sem jo ravno srečal. Vprašam jo nato, zakaj si pa potem nove cerkve ne sezidajo, če so si že toliko novih reči napravili. Kdo bi pa raj- ši imel novo cerkev, kakor mi Šentvidčani, mi odgo- vori. In da se ne trudimo za-njo, tudi nihče ne more trditi. Kamenje smo navozili že pred 10. leti, in tudi denarce zbiramo za novo stavbo. Vsak posestnik da vsake kvatre groš, in tako pravijo, bomo začeli z zi- danjem čez leta. Da se cerkev med tem ne podre, smo jo pa podprli, in da se ob nedeljah zidovi med sv. ma- šo ne zrušijo, ko je cerkev polna ljudi, jo pa nekate- ri moški podpirajo zunaj s svojimi hrbi. Seveda cer- kev se vkljub temu lahko podere in zato bi najrajši že takoj jutri začeli staviti novo cerkev, pa nam ni mogoče, ko je toliko nasprotnikov. Povedala mi je tu- di, kdo je najhujši nasprotnik, pa jaz ga nočem izda- ti, da ne bo kdo rekel, da obrekujem.

c Ponikva ob juž. žel. Zalostno so pri nas v praznike peli zvonovi, kar naenkrat smo imeli štiri mrličke. Med drugim je tudi bela žena smrt kruto po- segla po mladem življenju 19letnega mladeniča Jože- la Zdolšek, veleposestnikovega sina v Hotunju. Ne- usmiljena morilka sušica mu je po dolgotrajnem trp- ljenju pretrgala nit življenja in ga spravila v pre- zgođnji grob. Pogreb se je ob obilni udeležbi ljud- stva, posebno mladine, vršil v sredo, dne 27. t. m. Izprevod je vodil domači č. g. župnik, ki je tudi ob odprtem grobu govoril v srce segajoče besede v slovo in v tolažbo staršem, nam mladini pa je štivil pred oči besede: „Smrt ne izbira in ne mori samo staro, ampak kosi tudi mlado.“ Domači mešani pevski zbor pa mu je pod vodstvom č. g. kaplana zapel v slovo dve ganljivi žalostinki. Zalujočim starišem, bratom in sestri naše sožalje, tebi, dragi Jožek, pa: Na svide- nje nad zvezdami!

c Izobraževalno društvo v Celju priredi igro „Divji lovec“ na praznik sv. treh Kraljev popoldne ob 3. uri v vrtni dvorani „Pri belem volu“ v Celju.

c Sv. Pavel pri Preboldu. V nedeljo 7. prosinca priredi Kat. zobraževalno društvo v prostorih stare šole ob 3. uri popoldne veselico. Na sporedu je deklamacija, gled. igra: „Mojstra Križnika božični večer“, burka „Zamorac“ in saljiva dražba božičnega drevesca. Prijatelji po- štene zabave prijazno vabljeni.

c Rečica ob Savinji. V nedeljo dne 7. januarja priredi podružnica c. kr. km. družbe Sv. Mihael poučno zborovanje na Rečici. Predaval boče gosp. A. Peršuh, živinodržavnik in Braslovč o živinoreji in boleznih. Tahrat sprejemala bodo se tudi naročila na drevesne sadeže po 70 vin. od deželnega odbora.

Brežiški okraj.

b Brežice. Podpora vsled škode po toči je dovo- ljena v Rajhenburgu in Dobovi v znesku 5000 K; spi- si za podporo vsled škode po suši so tudi že predlo- ženi višjim oblastim.

b Zakot pri Brežicah. v „Slov. Gospodarju“ je bilo omenjeno, da je neki uzmovič pri g. Volčanšku ukradel zlato uro ter nekaj denarja. A uzmovič ni iz Zagreba, temveč je pristojen v občino Imeno pri Pod- cetrtku, z imenom Ferdo Veršec. Uzmoviča je prijel občinski tajnik g. Josip Gorišek ter ga potem izročil sodnji. Za svoje delo je dobil Veršec 12. dec. tri mesece zopora pri c. kr. okrožni sodnji v Celju.

b Planina. Zvedeli smo, da je naš župan (seve- da samo še za to dobo) naprosil nemškega poslanca Marekhla, da je vložil kratek predlog za podporo po- sestnikom. Zvedeli pa smo tudi, da se poslanec Marekhli ni udeležil nobene seje pomožnega odbora v Brežicah, ki katerim je bil povabljen kot zastopnik Brežic in Sevnice v državnem zboru, da za to zado- vo nikamor ni storil kakega koraka; pač pa je bil naš poslanec dr. Benkovič pri sejah v Brežicah, vla- di predložil obširno utemeljeno spomenico o bednem stanju prebivalstva v Posavju, posebno vsled suše in vinske krize, opetovano posredoval pri več oblastih, in za Rajhenburg ter Dobovo že dosegel podporo vsled toče, 5000 K, tako, da tudi mi mirno čakamo, da se reši poročilo, katero je glavarstvo že pred Marekhlo- vim predlogom predložilo višjim oblastim. Skrb naše- ga župana za nas tedaj ni prava ljubezen, ampak sa- mo sredstvo, da bo mogel zopet za svojo osebo agiti- rati pri prihodnjih volitvah. Toliko na znanje priza- detim.

b Rajhenburg. Od blizu in daleč so prišli gle- dat našo prireditve, ki se je vršila prvič na Stefanov- ro, drugič pa na dan novega leta. Kar smo videli pri teh prireditvah, to poročamo. Uprizorila se je ig- ra, pri kateri so se gledalci prisrčno smejali, a pri drugi igri „Fabiola in Neža“ pa tudi videli, kako si je marsikdo brisal solze iz oči, ko je gledal gniljive prizore iz časa preganjanja kristjanov. Res, vsa čast našim pridnim in v resnici požrtvovalnim mladencem, ki so si s svojim krasnim nastopom pridobile srca vseh. Zakaj, bi jih našteval in hvalil posamezno, splošna sodba vseh gledalcev od blizu in daleč je:

vse so svoje vloge izvrstno rešile. V naši fari je zavelo novo življenje. Niso se namreč udeležili te prireditve samo naši naklonjeni tržani in bližnji okoličani, ampak tudi ugledne družine iz najbolj oddaljenih vasi naše obširne fare, da celo iz sosednjih far, za kar se jim prisrčno zahvaljujemo. Ohranite nam še svojo srčno naklonjenost tudi za naprej, saj nas združuje pri tem le ena misel, ki je tako lepo izražena v besedah: Za naroda blagor, korist in prosveto, delujmo vsi skupaj z ljubeznijo vneto!

b. Rajhenburg. Politični shod, na katerem govori dr. Benkovič in dr. Jankovič, se vrši v soboto, na praznik sv. Treh kraljev takoj po prvem sv. opravilu.

b. Videm. V nedeljo, dne 7. t. m. se vrši zjutraj po prvem sv. opravilu v bralni sobi občini zbor tukajšnjega bralnega društva. Udeležite se tega, za Videm zelo pomembnega zborovanja v obilnem številu b. Pišce. Tukajšnje izobraževalno društvo priredi na Kraljevo igrokaz na „Betlehemske poljanah“ božična igra v treh dejanjih. Prijatelji društva se uljudno vabijo, da se udeležijo v obilnem številu te prireditve, posebno mladina.

Vestnik mlad. organizacije.

Telovadni tečaj v Celju. Okrog 50 mladeničev iz Spodnjega Štajerja se je udeležilo telovadnega tečaja, ki ga je priredila Štajerska podzveza Orlov. Tečaj sta vodila brata Jeločnik iz Ljubljane in Čulk iz St. Jurja ob Taboru. Mladeniči so z veseljem sledili pouku. Upamo, da bo uspehi tečaja ta, da se ustanovi v kratkem na Spodnjem Štajerskem več novih telovadnih odsekov.

St. Janž na Dravskem polju. Dne 24. decembra preteklega leta so imela tukajšnja dekleta svoj sestanek v dvorani Bralnega društva. Pri tej priložnosti je imela Anica Greif krasen govor, in sicer o „snagi in varčnosti gospodinj“. Želimo več slinihih govorov. Pomenile smo se tudi, da bomo v novem letu tekmovali med seboj, katera bi pridobila „Slovenskemu Gospodarju“ čim več novih naročnikov.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Naša mladina nam je priredila na Stefanovo prav prijeten večer, podala lepo božično zabavo, katere se je udeležilo mnogo domačinov, a tudi lepo število gostov iz Cirkove, Črne gore, Majšperga, celo iz Zetal. Posebno so nas razveselile zastopnice Krčevinskega bralnega društva in ptujske Dekliške zveze, v imenu katere nas je pozdravila in v lepem govoru vspebujala na delo v mladinskih zvezah A. Horvat. Dekleta so nam vzbudile s šaljivo igro: „Luknja v namiznem prtu“ mnogo smeha; v prizoru iz življenja: „Dom in tujina“, so nam vzbujala z besedami in pesmimi ljubezen do mile domovine in materinega jezika. V krasni božični igri: „Mojstra Križnika božični večer“ pa so pokazali mladeniči svojo spretnost, ko so tudi težke vloge rešili prav dobro. K. Napast je lepo govorila pred krasnim božičnim drevescem deklamacijo: „V sveti noči“. Med posameznimi točkami je nastopal ženski in moški pevski zbor s prisrčnimi narodnimi pesmicami. Naj bi v novem letu naša mladina napredovala v izobrazbi ter sebi in nam še večkrat poskrbela pošteno in zdravo zabavo.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Mladeniška zveza Katoliško-slovenskega izobraževalnega društva priredi na praznik sv. Treh kraljev in v nedeljo po večernicah predstavo pretresljive igre v treh dejanjih: „Sinovo maščevanje ali spoštuj očeta.“ Domačini in sosedje, pridite pogledat, ne bo vam žal! Pridite v velikem številu!

Teharje. Naša dekliška Marijina družba je priredila v nedeljo, dne 10. t. m. igro z deklamacijami in srečolovom, ki je izvrstno uspela. Udeležba je bila za naše razmere povoljna, čeravno se nekatere, drugače vrle članice, naših prireditev nekako bojijo. Vsa čast Srečolovčankam, ki so se posebno odlikovale s svojo — odsotnostjo! Malo več zanimanja bi bilo želeli. Šaljivi srečolov nam je napravil dosti zabave in naklonil mnogo lepih dobikov. Posebno pa je igra: „Oh ta Micka“ vzbujala splošno veselost. Tudi v gmotnem oziru smo lahko zadovoljni. Vsem darovalcem lepih dobikov, kakor tudi prirediteljcem, izreka mo v imenu Marijine družbe tisočeri: Bog plačaj.

Videm ob Savi. Naša Dekliška zveza je spala skoro leto dni. V tem času se je do dobra odpočila in meseca septembra t. l. je v veliko začudenje zopet stopila na dan. Pokrepana je začela zopet delovati krepko in vstrajno. Radi kratkega časa smo imeli razun par odborovih sej le tri večje shode, ki pa pričajo, da se pravo navdušenje še ni poglelo, temveč sili na dan s podvojeno silo in si daje duška v neumornem delovanju. Na teh treh shodih smo se kosale v raznih govorih in deklamacijah. Posebno naj omenimo našo vrlo predsednico Terezijo Knez. Nič ne zaostajajo za njo: tajnica Minka Resnik, Liza Barbič, Franciška Dular, Neža Knez, Antonija Radič, Marija Uršič, Antonija Colnar in druge. Začele smo delovati krepko in začrtale smo si pot, po kateri hočemo hoditi v novem letu. Upamo, da bomo ob koncu prihodnjega leta lahko objavile obširno in zanimivo poročilo našega delovanja. Te dni pa bomo pridno agitirale za nove naročnike, za naše katoliško-slovensko glasilo „Slovenski Gospodar“. Več je še takih hiš, ki bi si ga lahko naročile. Naj najde v vsako hišo naše župnije „Slov. Gospodar“ svoj vhod.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Tukajšnja Mladeniška zveza priredi dne 7. januarja t. l. po cerkvenem opravilu shod v prostori gost. Alojzija Meško. Glavni govornik je g. Alojz Zajc, predsednik Z. S. M. iz Stal. Mladeniči, dekleta, možje in žene pridite v obilnem številu! Vabimo tudi mladeniče iz sosednjih župnij.

Italijansko—turška vojska.

Lahi poročajo, da so se Turki in Arabci dne 26. decembra pri Bengaziju umaknili. Dne 22. dec. se je vršila krvava bitka v bližini sela Tobrasu. Padlo je na stotine Lahov in tudi Turkov. Dasiravno so bili Turki v manjšini, vendar so po krvavem boju premagali Lahe, ki so izgubili 200 mož. Pri tej bitki so vrhli Arabci in Turki celo v laške utrdbe. Lahii imajo zdaj v Tripolisu veliko več vojakov, kakor se je splošno sodilo. Do 140.000 laških vojakov se nahaja v Tripolisu, 20.000 mož je pa še pripravljenih v Italiji, da odrinejo na bojišče. Kljub tej primeroma velikanski sili so dosednji uspehi laške armade zelo majhni.

Lahi so izgubili pri Tripolisu zvezo s sovražnikom in ne vedo, kam so Turki in Arabci izginili. Lahii sami priznavajo, da vlada pri Tobrasu in Derni mir pred viharjem in da sovražnik najbrže namerava izpremeniti bojni načrt. Laškim generalom ni čestitati, ker so prisiljeni, da čakajo na to, kar bo storil sovražnik. Pri Tobrasu so Lahe arabski vodniki zapeljali v past, ki jim je bila nastavljena. Lahii so o besili štiri arabske vodnike, ker so izdali pri Tobrasu Lahe. Pri Tripolisu, a tudi pri Tobrasu in Derni, se pričakujejo novi, hudi boji, kakor se sklepa iz laških poročil.

Po uradnih turških poročilih turškemu vojnemu ministru se je posrečilo Lahom v boju, v katerem so imeli Lahii veliko izgub, zasesti dne 26. decembra del turških postojank na vznožju gorovja pri Sidi Sajdu. Turki so se morali umakniti močni laški artiljeriji.

Italijanski račun o stroških za vojsko kaže sledečo sliko: 25. oktobra 40.000.000, 5. novembra 5 milijonov, 15. novembra 20.000.000, 30. novembra 20 milijonov, 10. decembra 5.000.000, 26. decembra 20 milijonov lir. Te vsote je nakazal državni zaklad vojne ministru. Skupaj znaša to 110.000.000 lir. Izvzeti pa so stroški za izpopolnitev orožja, popravilo vojnih ladij, za nabavo premoga in razni izdatki. Vse dosedanje vojne izdatke cenijo na 200.000.000 lir.

Bosanski mohamedanci so začeli pridno pobirati za svoje tripolitanske verske brate. Naravnost čuditi se je treba, s kako požrtvovalnostjo darujejo bosenski in hercegovski mohamedanci v te namene. Tudi žene darujejo tisoče in tisoče v dobrodelne namene. V samem mestecu Ljutuški so darovale ženske nad 2.100 kron za turške ranjence. Peščica bosansko-hercegovskih mohamedancev bo nabrala okrog 150.000 kron za svoje brate.

Cenjenim naročnikom.

Pred durmi je zopet novo leto in trebalo zopet obnoviti naročnino na „Slov. Gospodarja“ za leto 1912. Nedavno smo priložili vsem naročnikom položnice, da z njimi plačajo naročnino.

Denar se naj pošlje po položnici. Položnica se naj natančno izpolni. Ime in stan morata biti razločno pisana, ravno tako tudi pošta.

Stari naročniki naj zapišejo na položnico nad besedo „Položnica“, besedi: **Star naročnik**; novi naročniki pa naj na istem mestu zapišejo besedi: **Nov naročnik**. Ravno tako se naj zapiše na nakaznico: **Nov**, ali: **Star**, ako kdo pošlje denar po nakaznici. Vse dosedanje naročnike prosimo, da nam ostanejo zvesti; vsak naj se trudi, da dobi vsaj še enega novega naročnika!

Na delo torej in žilavo agitacijo, da bo naš list v kratkem v vsaki poštini slovenski hiši!

Uredništvo in upravništvo.

Najnovejše.

Deželni zbor bo na vsak način sklican za dne 16. januarja, ne glede na to, ali slovenski poslanci obstruirajo ali ne.

Regulacija rek. Včeraj, dne 3. januarja, je bilo v Gradcu posvetovanje zaradi regulacije rek na Štajerskem, ki kateremu so prišli zastopniki vlade, kot zastopniki slovenskih poslancev dr. Korošec in Robič, ter zastopniki nemških poslancev. Razgovor je pokazal, da deželni odbor za Slovenski Štajer ni izdelal nobenih natančnih, ampak samo takozvane splošne načrte, s katerimi se ne more regulirati. Naša zastopnika sta opozarjala na to malomarnost in zapostavljanje. Je pa tudi res, da se prejšnji poslanci za take reči niso nikdar brigali.

Poslanec Vrečko ima v nedeljo, dne 7. januarja, shod po rani službi božji pri Sv. Križu tik Slatine, v Čitalnici, po večernicah pa v S m a r j u pri Jelšah, pri Habjanu. Somišljeniki, agitirajte za obilno udeležbo. Vsi na shode!

Laški trg. Po zborovanju S. K. Z. na Laškem, ki se vrši prihodnjo nedeljo po prvem opravilu v pivnici, vršil se bo občini zbor Slov. katoliškega političnega društva za laški okraj. Na shod pride tudi državni poslanec dr. Benkovič.

Zadružna zveza v Mariboru priredi v času od 22. do 27. januarja 1912 zadružni tečaj v Mariboru. Kdor se želi tega tečaja udeležiti, naj to javi do 8. januarja 1912 Zadružni zvezi v Mariboru.

Čadram. Društvo „Sloga“ ima v nedeljo po večernicah dne 7. januarja občini zbor. Pridite vsi!

Zavrč. Gospodarsko bralno društvo v Zavrču bode imelo svoj redni letni občini zbor dne 14. t. m. po rani službi božji v mežnariji.

Zetale. Katoliško bralno in izobraževalno društvo v Zetalah priredi na praznik sv. Treh kraljev,

dne 6. januarja po večernicah igro: „Mojstra Križnika božični večer“ v stari šoli. Če bo treba, bomo ponovili igro tudi v nedeljo po sv. Treh kraljih. — Na domači veselici je nabral g. Janez Vogrine, kmet v Nadolah, med svojimi gosti 3 K 20 vin, za Slovensko Stražo. Posnemanja vredno! Tudi na „furežih“ ne smemo pozabiti svojih obmejnih slovenskih bratov.

Skale. Z novim letom je tu na veliko veselje mladine z nova oživela dekliška zveza. Na Stefanovo po večernicah se je vršil v to svrhu poučen shod, na katerem je č. g. kaplan Kompolsek mnogoštevilne zborovalke v lepi besedi navduševal k pristopu, na kar se je opisalo 53 vrlih deklet. Ker so vse tudi članice Bralnega društva, se je nadjati, da pride z novim letom tudi več živahnosti v našo bralno sobo, ter več zanimanja za dobro berilo med naše ljudstvo.

Ne pozabite! Te dni se prav pridno uporabite za razširjanje našega časopisa. „Naš teden“ se je že dosedaj izborni obnesel. „Slov. Gospodar“, „Straža“ in „Naš Dom“ dobivajo zelo mnogo novih naročnikov. Somišljeniki, razvrstite si delo! Vsak zavezen mladenič, mož, mladenka ali žena, naj si šteje v čast, če razširja poštene liste. Vsako prosto urico porabite, da pridobite našim listom nove naročnike.

Jurklošter. V nedeljo dne 7. t. m. se bo po sv. opravilu, ki je ob 8. uri zjutraj, ustanovila v Jurkloštru mladeniška zveza. Govorit pride velečastiti gospod dr. Hohnjec iz Maribora. Mladeniči iz vseh sosednjih župnij se prijazno vabijo, da prihitijo ta dan v prav obilnem številu na naš mladeniški praznik. Shod bo v župnijskem poslopju. — Na veselo svidenje!

Smartno pri Slovenjgrašču. Kmečko bralno društvo priredi dne 6. t. m. (na kraljevo) igro: „V Ljubljano jo dajmo.“ Vrši se ob 3. uri popoldne v gostilniških prostorih gospe Marije Dobnik, po domače pri Mostnarju, hišna štev. 5. Vspored: 1. Pozdrav. 2. Igra. 3. Petje. 4. Burka „Kmet in fotograf“, prosta zabava s šaljivo pošto, korijandoli, konfeti itd. K obilni udeležbi najljubše vabi odbor.

Cezanjeveci. V nedeljo dne 7. t. m. ima bralno društvo ob 2. uri popoldne v šolskih prostorih svoj redni občini zbor.

P. n. slovenski župani! Kje se dobijo vse tiskovine, ki jih rabite pri svojem uradovanju? Opozarjamo vas, da ima vse tiskovine naprodaj tiskarna sv. Cirila v Mariboru, katero vam „Slovenski Gospodar“ s tem prav toplo priporoča. Tiskarna sv. Cirila vam bode dobro in hitro postregla, zato pa pridno kupujte in naročajte pri njej vse tiskovine, papir in druge pisarniške potrebščine.

P. n. krajnim šolskim svetom in šolskim vodstvom naznanja tiskarna sv. Cirila v Mariboru, da ima zdaj v zalogi vse najraznovrstnejše tiskovine, ki so predpisane za njihovo uradovanje, ter prosi, da bi se te zaloge z naročili pridno posluževali.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru z vso uljudnostjo prosi svoje p. n. odjemalce, da bi blagovolili tiskovine za zborovanja, veselice in drugo kolikor mogoče zgodaj naročiti; mnogi naročijo še-le v zadnjem trenutku in hočejo imeti z obratno pošto, kar pa posebno zdaj, ko se delo v tiskarni kopiči, večkrat pri najboljši volji ni mogoče izvršiti.

Posojilnice in hranilnice opozarja tiskarna sv. Cirila, da ima od sedaj v zalogi vse tiskovine, ki se rabijo pri posojilniškem uradovanju in bode vsem postregla točno in natančno.

Vurberg. Občini zbor Gospodarskega bralnega društva na Vurbergu se vrši na praznik sv. Treh kraljev popoldne po litanijah v društveni sobi. Na sporedu so razni govori in posebej še govornik iz Maribora, ter volitev novega odbora.

Sv. Marko niže Ptuj. Bralno društvo pri Sv. Marku niže Ptuja priredi v nedeljo dne 14. t. m. po večernicah v šoli občini zbor po navadnem sporedu. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ne pozabite na naročnino!

Pridobivajte naročnike!

Cene deželnih pridelkov.

Ime pridelka.	Gradec		Maribor		Celje		Ptuj		Ormož	
	K	▼	K	▼	K	▼	K	▼	K	▼
Pšenica	12	50	11	50	13	—	11	—	11	25
Rž	10	75	10	—	10	50	10	—	10	75
Jčmon	10	75	10	—	11	—	11	—	9	—
Oves	11	67	10	—	11	—	11	—	9	50
Koruzna	10	50	11	—	10	—	10	—	9	50
Proso	8	75	10	—	11	—	9	50	12	—
Ajda	11	25	10	—	10	50	11	—	13	50
Sladko seno	3	5	3	25	3	—	3	80	3	50
Kislo	2	95	—	—	2	50	3	—	3	—
Slama	—	—	2	60	3	—	2	60	2	—
1 kilogram										
Fičola	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grah	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—
Leča	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—
Krompir	—	—	—	08	—	—	—	—	—	—
Sir	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—
Surovo maslo	—	—	—	2	50	—	—	—	—	—
Maalo	—	—	—	1	80	—	—	—	—	—
Speh, svež	—	—	—	1	70	—	—	—	—	—
Zelje, kislo	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—
Repa, kisla	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—
1 liter										
Mleko	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—
Smetana, sladka	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—
„ „ „ „ „	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—
Zelje, 100 glav	—	—	3	50	—	—	—	—	—	—
Jajce, 1 kom.	—	—	—	06	—	—	—	—	—	—

Iz celega sveta.

Tisočaki v peči. Star nemški kmet Ganglberger v Mareinu na Solnograškem je iz strahu pred tatovi shranil 3200 K v bankovcih v peč, v kateri niso še nikdar kurili. Slučajno pa se je zgodilo, da je prišel v hišo gost, ko kmeta ni bilo doma. Peč, v kateri so bili bankovci, so počasi zakurili. Ko se je vrnil kmet domov, ni bilo niti enega bankovca več celega. Vseh 3200 kron je zgorelo.

Rudniška nesreča v Severni Ameriki. Od 207 rudarjev, ki so se nahajali v rovinah rudnika v Knoxvillu, koder se je zgodila strašna eksplozija, so rešili le tri delavce, o ostalih je gotovo, da so se zadušili.

Kako rastejo nohti. Nohti zrastejo za 8 tisočink milimetra na teden ali eno stotinko milimetra na dan. Torej 4 cm na leto. Poleti rastejo bolj kot pozimi. Najhitreje raste sredinec, najbolj počasi pa palec. Tudi imajo nohti desne roke večjo rast, kot oni leve. Da noht znova zraste, potrebuje 140 dni, 70 let star človek bi mogel torej svoje nohte 186krat prenoviti.

Čudovita operacija. Ameriški listi poročajo: V bolnišnici v Filadelfiji je izvršil dr. Hammond operacijo, kakršna se je prej samo enkrat izvršila. Nadomestil je namreč bolne ledvice z zdravimi. Tako operacijo je izvršil pred tem dr. Karel v Novem Yorku, ki je dal bolniku namesto njegovih ledvic ledvice ravnokar zaklanega psa. Dr. Hammond je pa vzel v to svrhu človeške ledvice. Dan pred operacijo je namreč povozil avtomobil nekega moža, ki je par ur nato umrl. Z dovoljenjem sorodnikov ponesrečenega in oblasti je dr. Hammond izrezal ponesrečenca še gorko ledvice, katere je dal potem bolniku namesto njegovih, ki so bile že gnile. Operacija se je baje popolnoma posrečila.

Cestni tlak iz usnja. V Handelworthu pri Birminghamu na Angleškem so pred letom napravili novo cesto in jo polakali z usnjem. Sedaj po razmerno dolgem času ne kaže ta novodobni tlak, kakor je ugotovila strokovnjaška preiskava, torej se nikakih sledov obrabljenosti. Odpadke usnja, ki so jih porabili, so s stroji zrezali na prav male koščke in jih skupno smejala z asfaltom in katramom. Preiskava je pokazala, da je tvarina, ki prihaja iz mešanice usnja in omenjenih tvarin, izborna sredstvo za tlakovanje cest. Ta tlak ne dela prahu, je prožen, tako, da tudi težki vozovi ne puščajo nikakih razorov, konji lahko stopajo in tudi človek hodi, ne da bi se slišalo njegovih stopinj.

Šestero najbogatejših mož na svetu. V zadnji, novemski številki angleškega lista „Strand Magazine“ se nahaja članek, ki označa kakor šest najbogatejših mož na svetu: Rockefellerja, Pierpont Morgana, Astorja, lorda Strahtona, Andrew Carnegie in lorda Rothschilda. List ceni njih premoženje, premično in nepremično, na 1000.000.000 funtov sterlingov (1 funt sterling = 24 K) in našteva vse reči, kar bi jih mogli ti gospodje storiti, če bi se združili v skupno podjetje in tudi združili svoje glavice. Najprej bi mogli plačati ves dolg Velike Britanije in Irske, ki znaša 750.000.000 funtov sterlingov in ostalo bi jim še dovolj, da bi kupili narodno galerijo v Londonu, muzej South Kensington in bojne ladje I. razreda angleške mornarice. Mogli bi kupiti angleško floto za 200.000.000 funtov sterlingov in ker je pomorska sila danes v prvi vrsti stvar denarja, bi si mogli za 500.000.000 funtov sterlingov nabaviti še mnogo močnejše brodovje in z njim ogroževati svet, če bi se jim zljubilo. Če bi ti velebogatin hoteli biti milosrčni, bi nakupili vse zemljiško posestvo in nepremičnine Velike Britanije in mogli bi najemnikom odpustiti vse najemnine. To bi bila pa zanje le malenkost, ker so vse nepremičnine na Angleškem vredne 220.000.000 funtov sterlingov, in je hiše v Londonu možno kupiti za 44.000.000 funtov sterlingov. Če bi

se hoteli sami nastaniti v kakem kraljestvu, kjer bi imeli dovolj prostora, ne bi jim bilo treba drugega, nego nakupiti škotsko kraljestvo, ki je vredno skupaj 930.000.000 funtov sterlingov.

Zenske oblegale pivnice. Pred kratkim je prišla v Rigi na Ruskem okoli sedmih zvečer množica, broječa skoraj 2000 žensk, pred najbolj obiskane pivnice ter burno zahtevala, naj se pivnice zapro. Zastonj so skušali v pivnicah sedeči možje pomiriti razjarjeno žensko. Ena pivnico so razljučene ženske skoraj popolnoma razbile s kamenjem. Navzlic temu, da je policija posredovala, se niso ženske poprej umaknile, dokler niso vsi možje odšli iz pivnic ter zaprli pivnice. Zenske so zahtevale, naj se pivnice ob sedmih zapirajo ter obljubile, da bodo v nasprotjem slučaja ponovile nemire.

Star vojak. Iz Peterburga poročajo: V telesnem gardnem kirasirskem polku cesarske matere v Gačini je umrl te dni nek aktivni polkavnik v starosti 106 let. Do dneva svoje smrti je opravljal vojaško službo, nazadnje kot nadzornik polkovne cerkve. Leta 1805, kmalu po nastopu vladavine Aleksandra I., rojen, je vstopil leta 1825, ko je zasedel prestol Nikolaj I., v polk, v katerem je služil 86 let. Za njegovim pogrebom je korakal ves polk.

Pasja steklina. V bolnišnici v Kraljevem Gradcu je umrl gospodar Bouček, katerega je ugriznil stekel pes. Kmalu potem so oboleli njegov sin, njegova hči, en služabnik, tri strežnice in okrajni zdravnik. Vse so poslali na Dunaj v Pasterjev zavod, kjer se zdravijo taki nesrečniki.

Padanje prebivalstva na Francoskem. Pariški uradni list je nedavno objavil seznam o gibanju prebivalstva na Francoskem za prvo polletje 1911. Iz tega seznama je razvidno, da je število smrtnih slučajev za 18.279 večje, nego število porodov: zabeleženo je 404.277 smrtnih slučajev nasproti 385.999 porodov. Ta rezultat je tem neugodnejši, ker je bilov prvem polletju minolega leta 21.819 porodov več nego smrtnih slučajev. Med drugim pokazuje seznam, da je skupno prebivalstvo v prvem polletju t. l. štelo na Francoskem 33.252.245 duš; zakonov je bilo sklenjenih 153 tisoč 931, ločenih pa 6374. Svobodomiselnost na Francoskem je krivo padanju števila prebivalstva. Kjer ni vere, tudi ni sreče in blagoslova.

Pes rešil 200 ljudi. Kapitan nekega ponesrečenega parnika je pripovedoval o čudoviti rešitvi 200 ljudi na njegovi ladji. Vse te ljudi je rešil njegov pes. Parnik „Jockey“ je zadel ob morsko skalovje. V sled velikanskega valovanja ljudje niso mogli priti v rešilne čolne ter se prepeljati na kopno. Končno se je vendar posrečilo, priti štirim mornarjem na obrežje. Na čolnu so imeli vrvi, s pomočjo katere naj bi se rešili ljudje na parniku. Komaj so dosegli mornarji obal, je odneslo valovje vrvi. Drugemu rešilnemu čolnu se pa navzlic vsemu trudu ni posrečilo priti do obrežja. In tako so bili vsi ljudje v največji nevarnosti, da se vsak trenutek potope. Tedaj pa je prišel kapitan Radway na rešilno misel, izvesti rešitev s pomočjo svojega psa. Konec vrvi je privezal psu okoli vratu, ki je z veseljem lajanjem skočil v morje. Tri četrt ure se je boril pes z valovjem, končno je pa vendar le priplaval do obrežja. Ljudje na kopnem so potem s pomočjo vrvi potegnili parnik bližje obrežju v mirnejšo vodo, na kar so se vsi lahko na ladji rešili. Nek bogat Amerikanec, ki je bil na ladji med potniki, je izročil kapitanu 25.000 dolarjev, s katerimi naj skrbno preživlja nemega rešitelja 200 ljudi.

Velikanski viharji so divjali te praznike po raznih krajih Evrope. Posebno hudo je bilo na Portugalskem. Reka Tajo je narasla za 9. Duero pa za 10 metrov: obe reki, kakor tudi veliko manjših rek, je preplavilo obrežje. V Lizboni se je podrla veliko hiš. V Santarenu je odnesla voda dva mosta. Ljudje so bežali na strehe. Veliko vlakov je radi povodnji skočilo s tira. Vtonilo je veliko ljudi. Dozdaj so do-

bili 23 vtoplencev. Grozno je divjal vihar tudi na Francoskem, kjer je ruval drevje, podiral dimnike in poškodoval hiše. Ubilih je tudi tu več oseb. V francoskem obmorskem mestu Haver je vihar poškodoval francoski podmorski čoln. Doslej pogrešajo 9 ribiških ladij, ki jih je vihar najbrže potopil. Na njih je bilo skupno 600 mož.

Predzrni roparji v Parizu. V predmestju Montmartre se je pred prazniki zgodil drzen roparski zločin. Pred neko banko v ulici, kjer je bilo polno ljudi, so se v samodreho pripeljali štirje roparji, ki so napadli slugo Gabya. Izstopili so iz samodreha, eden je dvakrat ustrelil na Gabya, ki se je zgrudil ves krvav na zemljo, ostali trije pa so vzeli ranjencu 15 tisoč frankov denarja in za 200.000 frankov vrednostnih papirjev. Roparji so nato skočili v samodreho nazaj in se hoteli odpeljati, a ljudje so jih poskušali ustaviti, pa roparji so streljali nazaj. Med bojem je bil Gaby zopet zadet s kroglo in je obležal mrtov. Roparji, ki so najbrže ruski anarhisti, so ušli na Angleško.

Grozen umor na Sveto jutro. V župniji Leskovec pri Krškem na Dolenjskem se je zgodil na Sveto jutro grozen zločin. Pri podružnični cerkvi na Gori pri Leskovcu je bila kakor po navadi na božično jutro sv. maša. K sv. maši so prišli tudi bratje Franc, Anton in Janez Zarn, doma iz Vel. Mraševega pri Cerkljah. Med mašo se je začel mlajši brat Fr. Zarn na koru pripraviti z oženjenim posestnikom Meketom in mu pripeljal med prepričkom tudi zaušnico. Meke potegne nož in teško rani Zarna, ki ves s krvjo oblit zapusti kor. Zarn ima težke telesne poškodbe in se bori doma s smrtjo. Ko sta Anton in Janez Zarn izvedela, da je njun mlajši brat Franc težko ranjen, sta šla po maši za Meketom na njegov dom, da bi ga pozvala na odgovor. Tiščala sta v vrata in hotela na vsak način vdreti v hišo. Meke se je nekaj časa ustavljal in upiral, nazadnje pa je potegnil nož, odprl vrata in oba brata zaklal. Anton je bil na mestu mrtov, Janez je pa umrl par ur kasneje po strašnih mukah. Trupli zaklanih bratov izkazujeta rane na prsih in trebuhu. Meke, katerega so odpeljali orožniki v Krško, trdi, da je storil to v silobranu. Jasnost v to žalostno zadevo bo prinesla še le sodnijska obravnava. Sedaj se še ne more reči, na kateri strani je krivda. Zaklana fanta so prenesli v mrtvašnico v Cerklje, kjer se bo vršilo raztelesenje. Cerkev so zaprli, ker je na koru in po stopnicah vse polno krvi.

Prevarjeni Rotšild. Ko je pred kratkim umrl glavar francoskih Rotšildov, je priobčil nek list zanimiv dogodek iz življenja umrlega. Nek mlad mož, ki je bil v posesti dragocenega čajnega servisa, je prišel v denarne stiske ter je bil prisiljen, da proda posedovano družinsko dragocenost. Trgovci, kateremu je ponudil svoj zaklad na prodaj, mu je svetoval, naj porcelanske service, ki ga je cenil na 50 tisoč frankov, ponudi baronu Rotšildu, edini osebi, od katere bi mogel dobiti primerno ceno. Mož se je ravnal po nasvetu ter šel s posodo v baronovo palačo. V ta namen si je nadel masko napol živega starca ter se je tudi primerno preoblekel. Rotšild mu je ponudil za čajni servis 15.000 frankov, a starček ga je prosil s tresočim glasom, naj, namesto da bi mu izplačal gotovo svoto, določi dosmrtno mesečno rento 400 frankov. Z ozirom na starčevost slabost, se Rotšild niti trenutek ni obotavljal, da ne bi sprejel ponudbe, in iznajdljivi mož je leta in leta vsak mesec vlekkel svojo pokojnino. Čez leta pa je dobil neko povabilo, naj se oglasi pri Rotšildu. Igralec je prišel zopet maskiran kot slaboten starček, ko pa ga je vprašal Rotšild, kako se počuti in koliko je star, je potegnil mož, ki si je med tem časom v svetu pridobil že mnogo ugleda, sivo lasuljo z glave ter pojasnil celo zadevo, ki je danes 50 let staremu možu prinesla namesto ponujenih 15.000 frankov čistih 80.000 frankov, ki se mu jih je v teku let izplačalo v mesečnih obrokih pri blagajni bogatega bankirja.

PODLISTEK.

Spomini iz mojih vojaških dni.

Spisal M. J. Dolnjaki.

Bilo je leta 1890., ko sem služil na Ogrskem v mestu B. pri vojaki. Imel sem zadnje leto in vsak, ki je bil kedaj pri vojaki, si lahko misli, kako veselo se bil občutil, ko sem se spomnil, da pojdem v kratkem na dopust. V preobilici mojega veselja jo malenkost v eno onih zakotnih gostiln, kojih je najti v velikih mestih v obilici. Naročim si vrček piva in se vsedem v kot. Ogledal sem si sobo in motril posamezne reči; nisem si se vsega ogledal, ko stopijo v sobo štirje Čibesi, to so znani pretepači, ki pridejo v gostilno, se ga prav počeno nalezajo, naredijo potem kraval in jo popihajo, ne da bi plačali. Stirje te vrste stopijo torej v sobo in se vsedejo k moji mizi. Meni ni bilo ljubo, da so se vsedli k meni, kajti moja sablja je visela precej daleč od mene in kaj, ako se spoprimemo. Take in enake misli so mi švigale po glavi. Dolgo nisem imel miru, kajti kmalu eden vstane, gre k moji sablji, potegne jo iz nožnice in jo jame ogledovati.

„Pusti sabljo pri miru!“ zavpijem nanj. Zasmejal se je na glas in mi odgovoril: „Saj ti je ne bom snedel.“

„Sabljo nazaj!“

Pogledal me je zaničljivo, potem pa vendar obsabljo nazaj. Jaz vstanem, si jo pripašem in sedem zopet nazaj v kot.

S temi sem sedaj gotov, sem si mislil: toda delal sem račun brez krčmarja. Kajti odpro se vrata in v sobo stopi do deset honvedcev (ogrski pešci), bivših Čibesov in znancev teh štirih, ki so sedeli pri moji mizi. Pozdravijo se z njimi in se vsedejo k bližnji mizi. Za-me je bilo sedaj zelo slabo, kajti ako me skupno napadejo, šla bi mi slaba. Nisem se motil, kajti komaj se vsedejo, že vrže eden vrček piva proti meni, da se mi razlije pivo po mojih hlačah. Jaz si obrišem hlače ter mu rečem:

„Gospod, jaz plačam svoje pivo, ali ga plačate Vi?“

„Poberi se, ali ti pa vržem moj vrček v glavo!“ Komaj, da je te besede izgovoril, je že priletel po zraku vrček in treščil ravno zraven mere v zid.

„Krčmar, prinesite revolver!“

Toda on si ni upal k moji mizi. Pač pa so te besede razkačile mojo okolico. Steklenice, vrčki, čaše in druge enake stvari, to je kar deževalo po zraku proti meni.

„Mir, ali potegnem sabljo!“

Te besede pa niso prav nič pomagale, le glasn smeh mi je bil v odgovor. Jaz vstanem, zgrabim mizo ter jo prevržem, in kakor so sedeli okoli nje, tako so sedaj ležali na tleh. Potegnem sabljo ter začnem mahati okoli sebe: skočil sem naprej ter udaril enega na ramo, da se je zvrnil po tleh. Pri tem sem prišel vedno dalje od zida, in to je bil moj pogin. Začutil sem strašno bolečino v hrbtu, kakor da bi me bil kdo s strašansko močjo udaril po njem. Sli-

šal sem tri ali štiri strele in videl, kako so pridrvili policaji v sobo, potem sem se nezavesten zgrudil.

Ko se zopet prebudim, ležal sem v postelji; ozrem se po sobi ter zapazim, da sem v bolnišnici. V hrbtu sem začutil žgečo bolečino, da se nisem mogel ganiti. Zraven mene je stala usmiljena sestra, ter me potolažila:

„Bo kmalu boljše, kajti ni Vas nevarno zabol!“

Zaboden, to je bilo torej ondi, ko sem začutil oni hud udarec. Pljuča so mi bila prebodena, ležal sem tri tedne v bolnišnici, potem sem jo zapustil in kmalu nato tudi vojaško službo. Vsedel sem se na vlak ter se odpeljal v naročje mojih dragih doli na zeleno Štajersko.

Smešnice.

Mesar se je hudoval, da prihaja k njemu tako malo ljudi kupovat. Opozoril sem ga, da ima premajhen ščit (desko z napisom) nad svojo mesnico. Da si torej poklicati slikarja ter mu naroči: „Naslikajte mi na ščit velikega vola, da bo vsak znal, kdo da sem!“

A.: „Kako vendar moreš mirno spati, ko imaš toliko dolgov?“ — B.: „Temu se jaz ne čudim, temveč temu, kako morejo oni spati, katerim sem dolžen.“

A.: „Pa zakaj si danes tako strašno jezen?“

B.: „Kdo bi se ne hudoval!? Pomisli samo, moj stric hoče vse moje dolgov poplačati!“

A.: „Bodi vesel!“

B.: „Jaz se samo jezim, da jih nisem več napravil.“